

Mire lesz elég az élelmiszeriparra szánt uniós fejlesztési pénz?

2015. Szeptember 4.

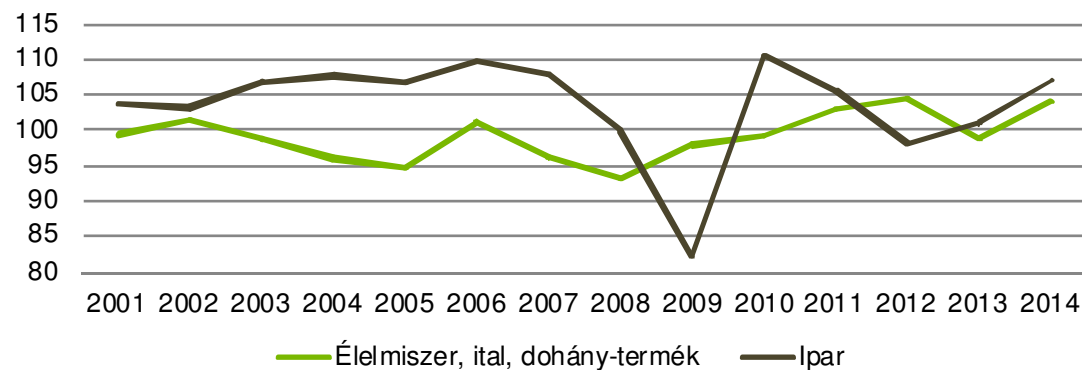
Éder Tamás

Bonafarm[®]
CSOPORT

A törődés a földéken kezdődik

„Valami van, de nem az igazi” A magyar élelmiszeripar teljesítménye némileg javult

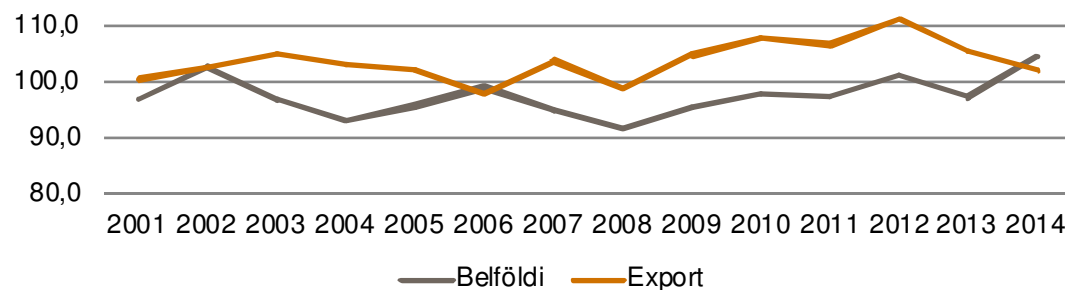
**Termelés és értékesítés volumenindexe
(előző év =100)**

2014-ben az ágazat teljesítménye 4%-kal nőtt úgy, hogy a belföldi és az export értékesítése is erősödni tudott.

2015 első féléve is bizakodásra ad okot. Az export 11%-kal, a belföldi értékesítés közel 1%-kal növekedett.

**Élelmiszeripar értékesítésének alakulása
(előző év =100)**

Így a termelés volumenindexe több mint 3%-kal volt magasabb júliusban, mint egy évvel ezelőtt. (Ez ugyanakkor ismét elmarad az ipari átlagtól, ami 7% feletti.)

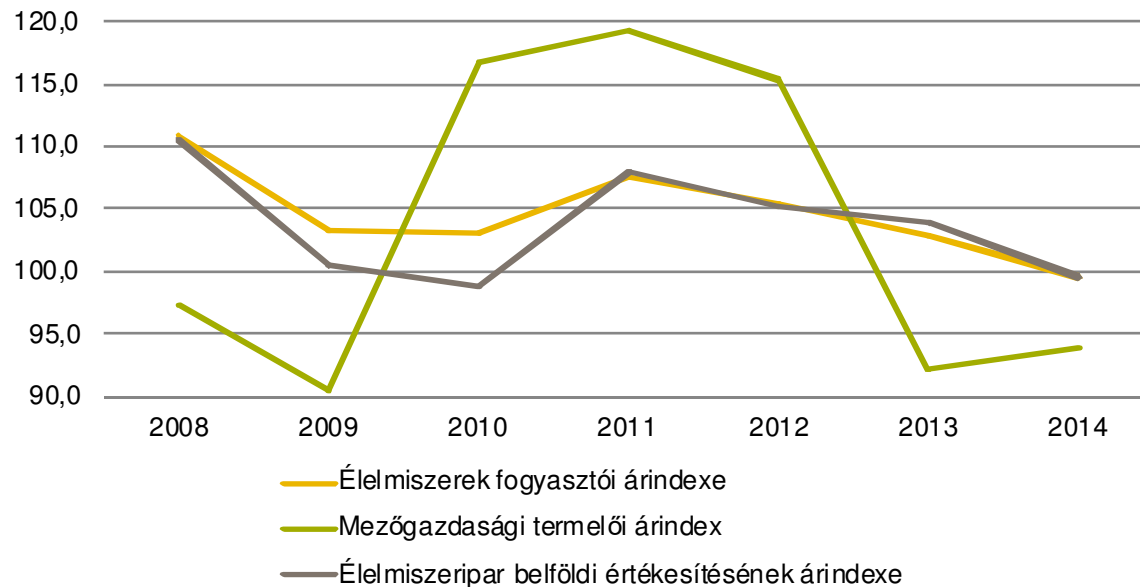
Forrás: KSH

„Valami van, de nem az igazi”

Az ágazat összesített jövedelemtermelő képessége némileg javult

**Az élelmiszer termékpálya árainak alakulása
(előző év =100)**

A mezőgazdasági termelői árak 2013 óta csökkennek. Így az ipar számára az alapanyag költsége csökken.

Az ipari belföldi átadási árak gyakorlatilag stagnáltak 2014-ban.

A fogyasztói árak és az ipari átadási árak alakulása erős korrelációt mutat.

Az összesített mutatók ugyanakkor nagy belső különbségeket takarnak. A hagyományos élelmiszeripari ágazatok (tej-, hús-, baromfi-, gabonaipar helyzete továbbra is súlyosnak tekinthető.)

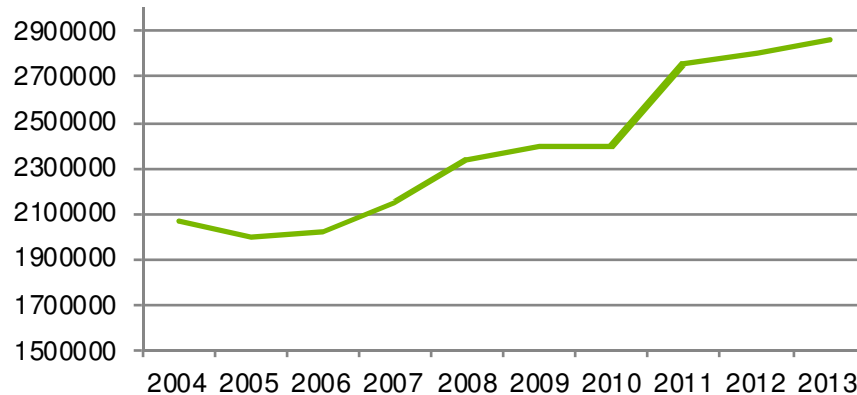
Forrás: KSH

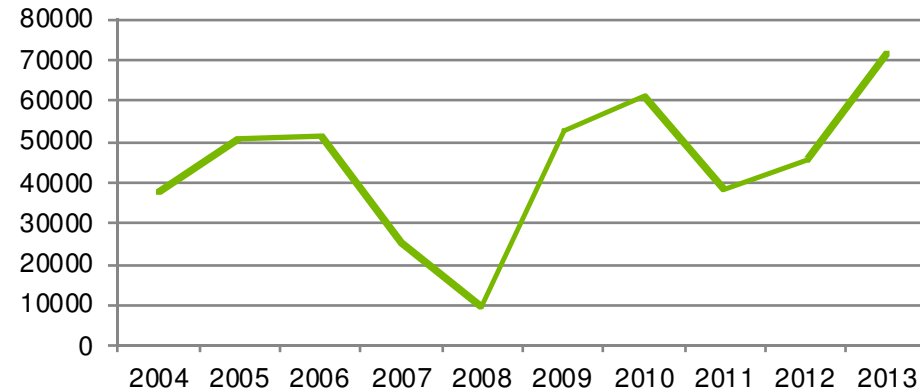
„Valami van, de nem az igazi”

Az ágazat összesített jövedelemtermelő képessége rendkívül gyenge

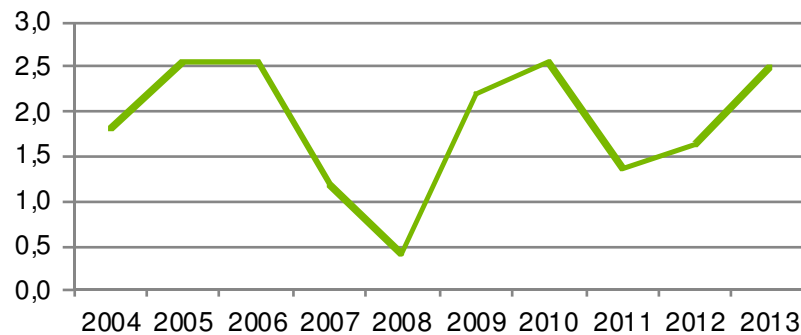
**Élelmiszeripari kibocsátás
millió Ft**

**Adózás előtti eredmény
millió Ft**

**Adózás előtti jövedelem a
kibocsátás %-ában**

Forrás: ÉFS

Az ágazat adózás előtti eredménye a kibocsátás 0,5-2,5%-a között mozog, ami ráadásul nagyfokú belső különbségeket takar.

Az árbevétel arányos adózott eredmény (ROS) 2013-ban 1,95% volt.

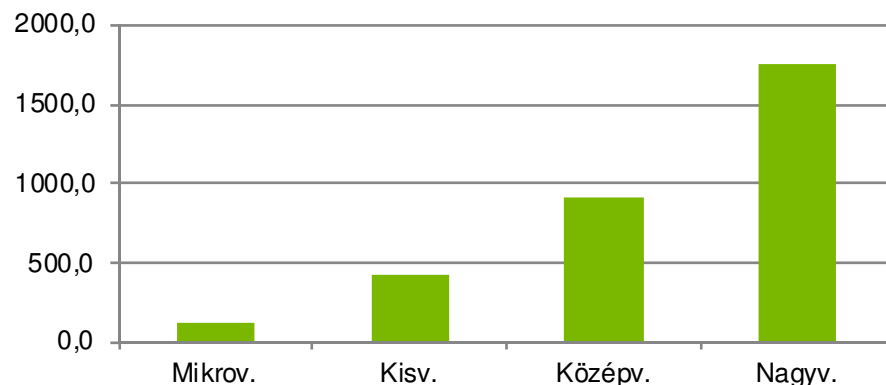
Az eszközarányos nyereség (ROA) 2,97% volt 2013-ban.

Az alacsony jövedelmezőség csökkenti az ágazati tőkebevonás esélyeit.

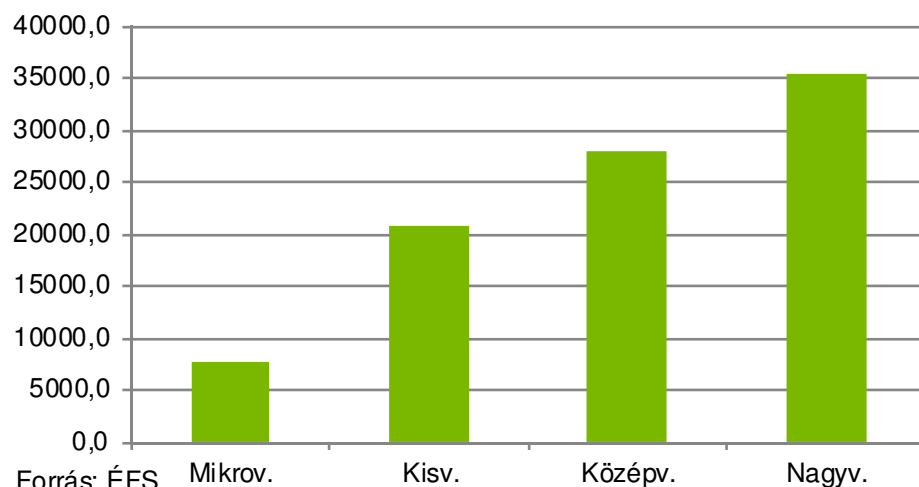

Az ágazat teljesítményét a közepes és nagyobb vállalkozások határozzák meg

Árbevétel millió Ft 2013-ban

Foglalkoztatott létszám 2013-ban

Forrás: ÉFS

A közepes és nagyvállalkozások adják az ágazati árbevétel 82%-át és itt dolgozik az ágazatban foglalkoztatottak 68%-a.

A közepes és nagyvállalkozások adják az élelmiszer export döntő részét.

A közepes és nagyvállalkozások részesedése az ágazati beruházásokból 71% (2012).

Az élelmiszeriparban zajló folyamatok mögött döntő szereppel bír a kiskereskedelem átalakulása

A XX. Század második felének meghatározó folyamata az élelmiszer termékpályán a kiskereskedelmi koncentráció.

Európa nyugati felén és az USA-ban szerves, több évtizedes folyamat, ami lehetőséget ad az élelmiszeripari adaptációra.

A rendszerváltó országokra hirtelen zúdul rá a koncentrált kiskereskedelem.

Nagy mennyiségű,
biztonságos,
folyamatosan kiváló minőségű,
hosszú szavatossági idejű terméket igényelnek
a kiskereskedelmi láncok.

Elvárt a nagy területen való disztribúciós képesség (az ország határain túlra is).

Komplex, bonyolult technológiai háttérrel rendelkező nyomkövetési-IT rendszerek működtetése.

A kiskereskedelem koncentrációjának folyamata különböző intézkedésekkel nehezíthető, lassítható, de egyelőre nem tűnik megállíthatónak.

Az élelmiszeriparnak képesnek kell lennie a kiskereskedelem keltette igények maradéktalan, versenyképes kiszolgálására.

Ehhez jelentős technológiai fejlesztésekre és a termékpályák hatékonyabb működésének elősegítésére van szükség.

Az élelmiszeripar fejlesztésének lehetőségei

Technológiai jellegű fejlesztések

- új, termelésfolyamati és energiafelhasználási szempontból optimális üzemépületek építése
- korszerű, új gyártó berendezések beállítása (meghatározó ágazatokban az eszközpark 20-30 éves)
- korszerű tartósítás- és csomagolás-technológiák alkalmazása
- a tömegtermék jellegű élelmiszerek előállításánál a nemzetközileg versenyképes küszöb méretek elérése

Termékpálya működési hatékonyság erősítése

- termékpálya integrációs (vertikális) megoldások ösztönzése (adózási és egyéb kedvezmények alkalmazása)
- horizontális koordinációk elősegítése a mikro- és kisvállalkozások esetében, ahol tevékenységek harmonizálása lehetséges
- nemzetközi integrációk kialakításának, illetve abban való részvételek ösztönzése
- „piactisztítás” (Áfa)

Kutatás-Innováció

- a változó fogyasztói igényeknek megfelelő termékek, technológiai eljárások kifejlesztése (a látszattal szemben, ez nem egy konzervatív ágazat)
- energia- és anyagtakarékos gyártási-tartósítási technológiai eljárások kidolgozása
- rétegpiacon való termékek fejlesztése (egészségügyi, vallási illetve etikai okokból eltérő fogyasztói szokásoknak megfelelő termékek kifejlesztése)

Stabil és támogató gazdaság szabályozási környezet

„no Neta”; stabil vagy csökkenő állami díjtételek; az iparszerű termelés imázsának erősítése

Az EU támogatásokba vetett remények tündöklése és...

Előzmény

Az előző támogatási ciklusban az élelmiszeripar a vidékfejlesztési forrásokból 80 Mrd Ft körüli összegben részesült. (A nagy élelmiszeripari vállalatok ki voltak zárva.)

Álmodozás

Az elmúlt években az ágazat rengeteg reménykeltő szakpolitikai-politikai ígértet kapott. „Stratégiai ágazat”.

Lesz forrás a VP-ből és a Ginop-ból is

Kidolgozásra került az Élelmiszeripar Fejlesztési Stratégiája, ami viszonylag pontos képet ad az ágazat helyzetéről és a szükséges fejlesztési irányokról.

Ébredés

A Vidékfejlesztési Programból az élelmiszeripari szereplők közül csak a mikro- és kisvállalkozások juthatnak támogatáshoz, valamint a mezőgazdasági termelők, ha feldolgozást kívánnak kialakítani illetve fejleszteni.

A Ginop fejlesztési forrásaiból csak a középvállalatok részesülhetnek támogatásban, de azok is elsősorban visszatérítendőben.

Az ágazat teljesítményének felét adó nagyvállalatok (jogi értelemben nagyok – nemzetközi értelemben közepesek) számára nincs fejlesztési támogatás az EU források között (kivéve K+F) és a közepes vállalkozások főleg visszatérítendő forrásokban reménykedhetnek.

Hogyan lehet menteni a menthetőt?

- 1.) Lehetőséget kell találni a közepes- és nagy- élelmiszeripari vállalatok fejlesztési beruházásainak támogatására. Ellenkező esetben a tovább koncentrálódó kiskereskedelmi láncok igényeit nem tudjuk kielégíteni. Piacokat veszítünk itthon és külföldön egyaránt. Ha kell a programok módosítását kell kezdeményezni, illetve a nemzeti támogatások lehetőségét kell maximálni.
- 2.) A fejlesztési pályázatok kiírása előtt értékelni kell az előző ciklusban kiírt pályázatokban elnyert összegek hasznosulását és annak figyelembevételével kell az új lehetőségek kondícióit megfogalmazni.
- 3.) Kiemelten kell preferálni a horizontális és vertikális együttműködésben résztvevő cégek pályázatait. Mindenhol el kell várni olyan hosszú távú keretszerződések meglétét a mezőgazdasági termelő és a feldolgozó között, amelyben a mindenkori ármegállapítás és az esetleges konfliktuskezelés módja pontosan szabályozott.
- 4.) Preferálni kell a nagyobb multiplikatív hatással bíró fejlesztéseket, különös tekintettel a biztos mezőgazdasági beszállítói háttérre vonatkozóan.
- 5.) Ki kell szűrni a fejlesztéseket gátló, a foglalkoztatás növelésére vonatkozó kitételeket. (A foglalkoztatás szinten tartása elegendő.)
- 6.) A K+F fejlesztéseknél kiemelten kell kezelni az élelmiszeripart, hiszen a nagyvállalatok egyedül itt juthatnak fejlesztési forráshoz (és ellentétben más ágazatokkal az előző ciklusban sem voltak kedvezményezettek).

Csak így valósítható meg az Élelmiszeripari Fejlesztési Stratégiában meghatározott cél, mely szerint az alapvető élelmiszerek esetében jelenleg fennálló 120%-os önellátási képességet 150%-ra növeljük.

Köszönöm a figyelmet!

Bonafarm[®]
CSOPORT

A törődés a földéken kezdődik